

2.2 Презентація лекції

Тема лекції: Форма Української держави



План :

- Вступ;
- Мета лекції;
- Актуалізація опорних знань;
- 1. Поняття форми держави;
- 2. Форма державного правління;
- 3. Форма державного устрою;
- 4. Форма державного режиму;
- 5. Форма Української держави;
- Закріплення знань;
- Висновок.

Список літератури:

- Бабкіна О. В. Теорія держави і права у схемах і визначеннях: навч. посіб. / О. В. Бабкіна, К. Г. Волинка. — К.: МАУП, 2004. — 144 с.;
- Загальна теорія держави і права / За ред. Копейчикова М. Н. -К, 1997.-320с.;
- Рабінович П.М., Основи загальної теорії держави і права. — Київ. - 1995.-С.230;
- Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підруч. / Скакун О. Ф. — Х.: Еспада, 2006. — 776 с.;
- Сухонос В. В. Теорія держави і права: Навч. посіб. / Сухонос В. В. — Суми: ВТД "Університетська книга", 2005. — 536 с.

Вступ

- З поняттям “держава” ми зустрічаємося майже щодня, та й самі ми є частиною держави – Україна.
- Сьогоднішні події на Донбасі також є невід'ємною частиною формування історії існування навіть двох держав: України та РФ. Але чому Україна так відрізняється від Росії, чому в нас різні погляди на формування та проведення політики в державі? Чому на одні й ті ж проблеми Верховна рада України та Державна дума реагує по-різному? Для чого цей військовий конфлікт на Сході? Чи є якась закономірність в цьому?



- На ці питання ми зможемо з вами відповісти, розглянувши на сьогоднішній лекції тему Форма Української держави. Ми спробуємо з вами виявити закономірності, які дадуть нам змогу виокремлювати головні ключові характеристики будь-якої держави, знаючи лише її форму. Та що найголовніше, дамо відповідь на питання: чим же відрізняється Російська держава від Української.

1. Поняття форми держави

Форма держави є юридичною конструкцією, яка складається з таких *взаємопов'язаних* елементів:

Форма державного правління — спосіб, або порядок організації та взаємодії вищих органів державної влади;

Форма державного устрою — порядок організації територіального устрою, тобто поділу держави на певні складові частини, та співвідношення держави, як цілого, з її складовими частинами;

Форма державного режиму — порядок здійснення державної влади певними способами і методами.

- Подумайте та скажіть, чому форма держави передбачає єдність її елементів?
- Чи можливо розглядати елементи форми держави окремо один від одного?

Форма держави дозволяє дати відповідь на такі питання:

як формується влада у державі?

якими органами вона представлена?

який порядок їх утворення?

термін їхніх повноважень?

які взаємовідносини глави держави, вищих органів законодавчої та виконавчої влади тощо?

яка внутрішня структура держави?

в який спосіб поділено державну владу?

міра централізації державної влади?

які прийоми, методи і способи використовуються для здійснення державної влади?

Зазвичай форма держави має відповідне правове закріплення. Всі її елементи завжди мають правову основу, тобто, фіксуються у:

- конституції,
- законах
- інших підзаконних актах.

Форма держави відображає єдність, взаємообумовленість об'єднаних у ній елементів, у результаті чого народжується нова якість, яка не властива жодному з цих окремо взятих елементів. При цьому, форма правління і державний устрій характеризують, головним чином, структурний аспект форми держави, а державний режим — її функціональний аспект.

В цілому, форма держави — це така категорія, яка характеризує єдність структури і територіальної організації, а також методів здійснення державної влади.

2. Форма державного правління

- Форма державного правління

- *Монархія*

- Абсолютна

- Обмежена

- Конституційна

- Парламентська

- Дуалістична

- *Республіка*

- Президентська

- Парламентська

- Змішана

- Сформулюйте на прикладі Великої Британії найголовніші ознаки монархії.
- Назвіть головні відмінності між монархією та республікою.

3. Форма державного устрою

- Форма державного устрою

- Проста

- Унітарна

- Складна

- Федерація

- Конфедерація

- Імперія

- Наведіть приклади унітарних держав.
- Чи можна було вважати Україну унітарною державою, коли в її складі була Автономна республіка Крим?

4. Форма державного режиму

- Форма державного режиму

- Демократичний
- Ліберальний
- Тоталітарний
- Авторитарний

- Вкажіть, які існують відмінності між авторитарним та тоталітарним режимами?
- Чи існують досі країни з тоталітарним режимом? Якщо так, то які це країни?

5. Форма Української держави

• УКРАЇНА

• За правлінням:

- Парламентсько-президентська республіка

• За устроєм:

- Проста унітарна держава

• За режимом:

- Демократична держава

- Згадайте та скажіть, в які історичні періоди Україна мала іншу форму державного устрою?
- Чи завжди Україна була демократичною державою?

Висновок:

- Отож, як ми з'ясували, кожна держава має свою форму, що зумовлює її характерні особливості.
- Зокрема, такі особливості надалі впливають на розвиток держави, а також на її ставлення до суспільного ладу, політики, яка здійснюється владою, а також на становлення духовних та моральних цінностей відповідного народу.
- Тому, виходячи з різної правової та соціальної природи держав, ми маємо багато суперечностей, що надалі можуть вилитися у військові агресії та навіть війни. Колосальну різницю за характерами ведення політики як в державі, так і на міжнародній арені, ми можемо спостерігати між Україною та Росією, які, не дивлячись на споріднене коріння та сусідню близькість, мають різні моральні цінності та суспільні цілі.



Мета лекції:

- Навчальна – розкрити зміст поняття “форма держави”, визначити особливості форми держави Україна, з'ясувати недоліки та переваги українського устрою, режиму та правління, як головних складових форми в загальному.
- Розвиваюча – систематизувати отримані на попередніх лекціях знання та сформулювати на їх основі базисні положення, що включатимуться до нової теми, а також навчитися працювати з термінологією, науковими положеннями та доктринами, що мають правову природу.



- Виховна – сприяти усвідомленню розуміння того, що Україна - як держава, має свою форму, яка обумовлює її особливості, а також сформувати позитивне ставлення та відчуття інтересу до даної теми.

Актуалізація опорних знань:



- Користуючись текстом Закону України “Про зверення громадян”, встановіть форми звернень громадян до органів державної влади та органів місцевого самоврядування України. Якими правами наділяються громадяни, які подали відповідні звернення?
- Доведіть або спростуйте, що збори, які встановлені ст.39 Конституції України та ст.8 ЗУ “Про місцеве самоврядування в Україні”, є формою народовладдя?
- Обґрунтуйте соціальне призначення та соціальні функції виборів? Проаналізуйте, які з названих функцій притаманні сучасним виборам в Україні?

Для закріплення знань:

У чому полягає сутність форми держави?

Обґрунтуйте наявність зв'язку форми держави та способом здійснення її політики і становлення суспільства.

Чи хотіли б ви змінити форму Української держави в якомусь окремому її аспекті? Якщо так, то поясніть чому?

Назвіть позитивні риси опанованої сьогодні теми. Чи допомагає знання форми держави виокремити вам її найголовніші особливості?